

Europski sud za ljudska prava (Strasbourg)

Presuda Europskog suda za ljudska prava (dalje: Europski sud) u predmetu *Vajagić protiv Hrvatske* jedna je od triju vrlo recentnih i vrlo zanimljivih presude koje će zasigurno snažno odjeknuti u hrvatskoj pravnoj zajednici.¹ Naime, i u ovom slučaju, kao i u nekim prethodnima (primjerice, *Raguž protiv Hrvatske* ili *Karadžić protiv Hrvatske*),² Europski je sud u potpunosti odbacio rezoniranje najvišeg pravnog foruma u Republici Hrvatskoj – Ustavnog suda RH. Pri tome se u predmetu *Vajagić* radilo o razmimoilaženju u shvaćanju relevantnih normi, štoviše i načela s područja upravnog prava, još preciznije upravnog postupka.

Različito tumačenje značenja i pravnih posljedica dugotrajnog tijeka upravnog postupka vođenog oko izvlaštenja nekretnine tužitelja dovelo je konačno do presude Europskog suda kojom je utvrđena povreda prava na mirno uživanje vlasništva (kako je to pravo uređeno u Protokolu 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda; dalje: Europska konvencija). Dosadašnja praksa Ustavnog suda RH u tom pogledu proglašena je nesukladnom standardima Europske konvencije, što implicira i potrebu promjene relevantne upravne te upravnosudske prakse. Uzimajući u obzir solidnost korištene argumentacije Europskog suda, jasno je da se posve opravdano i vrlo skoro mogu očekivati takve promjene. Posebnost nagoviještenih promjena jest okolnost da je riječ o materiji upravnog postupka.

---

¹ Osim citirane presude, Europski je sud posebno zanimljive presude donio i u predmetima *Božić protiv Hrvatske* (presuda od 29. lipnja 2006.) odnosno *Počuča protiv Hrvatske* (presuda od 29. lipnja 2006.). Posebne napomene vrijedna je okolnost da je od svih presuda jedino presuda u predmetu *Počuča* dana 29. rujna ove godine postala konačna u skladu s čl. 44. st. 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

² V. prijevode i prikaze spomenutih presuda u: *Odvjetnik*, br. 11–12/05 (predmet *Raguž protiv Hrvatske*, preveo I. Šprajc) odnosno *Hrvatska javna uprava*, br. 2/06 (predmet *Karadžić protiv Hrvatske*, preveo I. Šprajc).

Upravni je postupak, naime, ona postupovna kodifikacija koja uređuje pravne odnose doslovno svakog našeg građanina svakoga dana u godini. Istodobno, riječ je o postupovnoj kodifikaciji koja je jedna od najdugovječnijih na našim prostorima. Stoga tvrdnja o nedostatnosti našeg upravnog postupka (kao i odgovarajuće upravne te upravnosudske prakse), a posebice kad je izrečena od tako visokog pravnog autoriteta kao što je Europski sud, pobuđuje izrazit interes za izvorišta i posljedice takve tvrdnje. To više ako se uoči da je kodificirani upravni postupak supsidijarno primjenjiv u bezbrojnim pravnim područjima: od prostornog uređenja i građenja preko statusa državnih službenika do javne nabave i tržišnog natjecanja. Upravo ta, neusporediva širina primjenjivosti upravnog postupka ključna je premisa za zaključak o lančanim promjenama koje će uzrokovati presuda u predmetu *Vajagić* (kao i presude u drugim, prethodno spomenutim predmetima razriješenim krajem lipnja ove godine).

Uvjereni u takav normativni rasplet, najavljujemo da će čitatelji *Hrvatske javne uprave* u sljedećim brojevima imati prigodu upoznati se ne samo s presudom u ovom predmetu nego i u predmetima *Božić* odnosno *Počuča*. Toplo preporučujemo svim našim čitateljima, a napose stručnjacima u javnoj upravi, prikaz presude Europskog suda u predmetu *Vajagić protiv Hrvatske*.

Ivan Šprajc*

Vajagić protiv Hrvatske

Predmet br. 30431/03

Presuda Prvog vijeća Europskog suda za ljudska prava
 od 20. srpnja 2006.

Članak 1. Protokola br. 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje Konvencija) – zaštita vlasništva

Članak 6. stavak 1. Konvencije – pravo na pošteno suđenje

Članak 13. Konvencije – pravo na djelotvoran pravni lijek

Članak 41. Konvencije – pravedna naknada

Činjenično stanje

Podnositelji pritužbe su Mirko i Ružica Vajagić, hrvatski državljani iz Virovitice. Radi izgradnje ceste lokalne su vlasti 1976. provele postupak izvlaštenja nad nekretninama podnositelja pritužbe (622 četvorna metra zemljišta na kojem se nalazila kuća, ostava, garaža, toalet, bunar i ograda). Pred nadležnim sudom vođeni su postupci oko naknade za izvlaštene nekretnine od 1977. Promjene u zakonodavstvu (donošenje novog Zakona o izvlaštenju) dovele su do toga da je od 1994. predmet Mirka i Ružice Vajagić u nadležnosti upravnih tijela.

Dana 1. prosinca 1995. Ured za imovinskopravne poslove Grada Virovitice (dalje: Ured), kao prvostupanjsko tijelo, odredio je podnositeljima pritužbe naknadu na ime izvlaštenih nekretnina u iznosu 158.049 kuna, uključujući kamate plative od dana donošenja prvostupanjske odluke.

U žalbenom postupku Ministarstvo pravosuđa (dalje: Ministarstvo) poništava osporenu odluku i vraća predmet Uredu na ponovno odlučivanje. U ponovljenom postupku, u svibnju 1997., Ured donosi novu odluku određujući podnositeljima pritužbe naknadu u iznosu 184.763 kune kao i kamate plative od dana kad je odluka o izvlaštenju postala konačna.

Grad Virovitica protiv ove odluke podnosi žalbu, a Ured je odbacuje – dne 10. lipnja 1997. – jer je podnesena nakon proteka zakonskog roka. Međutim, dana 2. srpnja 1997. Ured usvaja žalbu i donosi novu odluku. U nastavku istog postupka Ministarstvo je 14. travnja 1998. izmijenilo prvostupanjsku odluku određujući niži iznos naknade koja se ima isplatiti Mirku i Ružici Vajagić. Obje stranke podnose tužbu protiv rečene odluke Ministarstva. U listopadu 1999. Upravni sud RH poništava odluku Ministarstva iz travnja 1998. U izvršenju upravno-sudske presude Ministarstvo obesnažuje prvostupanjsko rješenje Ureda iz svibnja 1997. te traži provođenje ponovnog postupka u kojem od Ureda zahtijeva izračunavanje naknade za izvlaštene nekretnine s obzirom na njihovu trenutačnu tržišnu vrijednost.

Provodeći opisanu odluku Ministarstva, Ured u ponovljenom postupku pribavlja mišljenje vještaka te održava usmenu raspravu. U studenom 2000. Ured donosi novu odluku prema kojoj se Vajagićevima ima isplatiti naknada u iznosu 197.097 kuna. U žalbenom postupku Ministarstvo poništava tu odluku i vraća predmet na ponovno odlučivanje

Uredu, određujući da Ured mora pribaviti dodatno stručno mišljenje o vrijednosti nekretnina. Postupajući po odluci Ministarstva, Ured u listopadu 2001. donosi novu odluku dodjeljujući podnositeljima pritužbe na ime naknade 209.352 kn. Godinu dana nakon toga Ministarstvo poništava prvostupanjsku odluku Ureda uz obrazloženje da je Ured propustio odrediti točan iznos naknade za izvlaštene nekretnine.

Dana 11. ožujka 2004. Ured ponovo donosi odluku određujući, kao naknadu za izvlaštene nekretnine, 209.107 kuna. Mirko i Ružica Vajagić ulažu žalbu protiv te odluke Ureda,

Ministarstvo u drugostupanjskom postupku tu žalbu usvaja te poništava prvostupanjsku odluku Ureda. Ponovljeni postupak pred Uredom još uvijek je u tijeku.

U međuvremenu su Vajagićevi podnijeli – tijekom travnja 2002. – prijedlog za ocjenu ustavnosti nekih odredbi Zakona o izvlaštenju iz 1994. Ustavni sud RH još uvijek nije donio odluku o tom prijedlogu.

Relevantno domaće pravo i praksa

A. Ustavni zakon o Ustavnom sudu

U konkretnom slučaju kao relevantno domaće pravo označen je članak 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (NN 49/02 – pročišćeni tekst) koji u bitnom dijelu glasi:

»(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ...

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu ... roku iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti o pravima i obvezama ...

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava koju je sud učinio kada o pravima i obvezama podnositelja ... Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.«

B. Praksa Ustavnog suda

U predmetu U-III/635/2004 od 25. studenoga 2004. zatraženo je od Ustavnog suda da na temelju čl. 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu ispita duljinu upravnog postupka pokrenutog u srpnju 1996. kad je podnositelj podnio tužbu pred Upravnim sudom zbog propusta Ministarstva obrane da donese odluku u njegovu slučaju. U listopadu 1998. Upravni sud naložio je Ministarstvu obrane da donese odluku u roku od 30 dana. U srpnju 1999. Ministarstvo obrane donijelo je negativnu odluku. Podnositelj je tada podigao drugu tužbu, osporavajući tu odluku. U rujnu 2000. Upravni sud poništio je osporavanu odluku i odredio ponovno vođenje postupka. Ministarstvo obrane ponovo je donijelo negativnu odluku i dostavilo ju je podnositelju u siječnju 2004. 18. veljače 2004. podnositelj je podigao treću tužbu koju je Upravni sud u lipnju 2004. odbio. U međuvremenu je podnositelj 25. veljače 2004. podnio ustavnu tužbu tvrdeći da bi Ustavni sud trebao, kao i Europski sud za ljudska prava (dalje Sud), uzeti u obzir ukupnu duljinu upravnog postupka kad ispituje jesu li prekoračili razumni rok.

Slijedeći svoju prethodnu praksu (odluke U-III-2467/2001 od 27. veljače 2002. i U-III/3638/2003 od 18. veljače 2004.), Ustavni sud je zauzeo stajalište da je samo neaktivnost sudskih tijela relevantna da bi postojala povreda čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske. Prema mišljenju Ustavnog suda, nije bilo moguće da postupak pred upravnim vlastima traje nerazumno dugo budući da zakoni koji ga reguliraju sadržavaju presumpciju da je zahtjev odbijen ako upravne vlasti nisu donijele odluku unutar zakonskog roka. Ustavni sud je prema tome ispiti-vao samo duljinu postupka u njegovu dijelu od podizanja podnositeljeve treće tužbe pred Upravnim sudom do podnošenja ustavne tužbe. Odbio je ustavnu tužbu nalazeći da je postupak trajao samo sedam dana.

C. Zakon o izvlaštenju

Nakon 1994. izvlaštenje u Republici Hrvatskoj uređuje Zakon o izvlaštenju (NN 9/94, 35/94 i 114/01), koji određuje da se odluka o naknadi donosi istovremeno s donošenjem rješenja o izvlaštenju. Čl. 8. i 33. određuju da se naknada o izvlaštenju mora isplatiti u visini tržišne vrijednosti nekretnine u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke u postupku izvlaštenja.

Vajagićevi su 4. rujna 2003. podnijeli pritužbu Sudu pozivajući se na povredu čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje Konvencija), povredu čl. 13. Konvencije i na povredu čl. 41. Konvencije.

IZ OBRAZLOŽENJA PRESUDE

1. Navodno kršenje članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju

Podnositelji pritužbe tvrde da propuštanje domaćih vlasti da odluče o iznosu naknade za izvlaštenje koje je izvršeno 1976. predstavlja povredu njihovog prava vlasništva zajamčenog čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju koji glasi:

»Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.« (paragraf 18. presude Suda)

A. Prihvatljivost

1. Nadležnost *ratione temporis*

Vlada je tvrdila da Sud nema nadležnost *ratione temporis* ispitivati pritužbu podnositelja. (par. 20.)

... U svakom slučaju, sve se činjenice odnose na vrijeme prije nego što je RH ratificirala Konvenciju, tj. 5. studenoga 1997., stoga Sud nije nadležan *ratione temporis* za razmatranje ove pritužbe. (par. 21.)

Podnositelji pritužbe tvrde da je postojao trajni zahvat u njihovo pravo vlasništva zbog toga što im naknada nikada nije bila isplaćena. (par. 22.)

Sud ističe da se pritužba podnositelja ne odnosi na oduzimanje vlasništva, već na neisplaćivanje naknade. Premda Sud u ovom predmetu nije ovlašten ispitivati pitanja povezana s oduzimanjem vlasništva, jer su takva pitanja očito izvan njegove nadležnosti *ratione temporis*, to se ne odnosi na odugovlačenja u procjeni i isplati naknade ... (par. 23.)

U ovome predmetu, podnositelji su podnijeli pritužbu zbog toga što hrvatske vlasti nisu odredile primjereni iznos naknade, na koju su imali pravo od trenutka izvršenja izvlaštenja. Budući da je pritužba upućena protiv djelovanja i propusta države u odnosu na ostvarenje prava na naknadu koje im jamči pozitivno hrvatsko pravo koje je na snazi i nakon 5. studenoga 1997., Sud ima vremensku nadležnost da ispita pritužbu ... (par. 24.)

Prema tome, Vladin se prigovor mora odbiti. (par. 25.)

2. Iscrpljenje domaćih pravnih sredstava

Vlada poziva Sud da odbaci pritužbu jer nisu iscrpljena sva domaća pravna sredstva ... (par. 26.)

Podnositelji su osporavali učinkovitost ustavne tužbe u svom slučaju. (par. 27.)

Sud ističe da se od 22. ožujka 2002. ustavna tužba prema čl. 63. smatra učinkovitim sredstvom u odnosu na duljinu postupka koji još uvijek traje ... Međutim, u svjetlu prakse Ustavnog suda ... smatra nužnim ispitati tu praksu u odnosu na upravni postupak ... (par. 29.)

U ovom predmetu postupak pred sudom, tj. Upravnim sudom, trajao je od travnja 1998. do listopada 1999., a ustavna tužba, prema čl. 63. bila je moguća tek od 22. ožujka 2002. Iz toga slijedi da podnositelji nisu imali mogućnost podnošenja ustavne tužbe uz razumne izgleda na uspjeh. U skladu s rečenim, Vladin se prigovor mora odbiti. (par. 31.)

3. Zaključak

Sud nadalje primjećuje kako pritužba podnositelja koja se odnosi na odugovlačenje određivanja iznosa naknade za izvlaštenu nekretninu nije očito neosnovana u smislu čl. 35. st. 3. Konvencije. Nadalje primjećuje da nije nedopuštena ni po jednoj drugoj osnovi. Stoga je treba proglasiti dopuštenom. (par. 32.)

B. Meritum

1. Primjena čl. 1. Protokola br. 1

Vlada je tvrdila da zahtjev podnositelja nije bio dovoljno utvrđen da bi potpao pod čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Priznaju da je njihovo

pravo na naknadu neosporno, međutim, njezin točan iznos do danas nije bio utvrđen. (par. 33.)

Sud primjećuje da bi se podnositelj mogao pozvati na povredu čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju samo ako se osporavana odluka odnosi na »vlasništvo« unutar smisla čl. 1. »Vlasništvo« može biti ili »postojeće vlasništvo« ili imovina, uključujući potraživanja, u odnosu na koje podnositelj može tvrditi da ima barem »opravdano očekivanje« da može ostvariti učinkovito uživanje prava vlasništva. Kad je vlasnički interes u obliku potraživanja, on se može smatrati »imovinom« samo ako za to ima dovoljnu osnovu u nacionalnom pravu ... Relevantni trenutak za utvrđivanje imaju li podnositelji pravo vlasništva je dan stupanja na snagu Protokola br. 1 u Hrvatskoj, tj. 5. studenoga 1997. ... (par. 34.)

... Prema Zakonu o izvlaštenju iz 1994., dana 5. studenoga 1997. bilo je sigurno da podnositelji imaju pravo na naknadu u iznosu tržišne vrijednosti nekretnine na dan donošenja prvostupanjske odluke. U tim okolnostima, Sud smatra da je zahtjev podnositelja dovoljno utvrđen i da ga se može kvalificirati kao »imovina« u smislu čl. 1. Protokola br. 1. (par. 35.)

2. Sukladnost s čl. 1. Protokola br. 1

Sud podsjeća da čl. 1. Protokola obuhvaća tri različita pravila; prvo pravilo, određeno u prvoj rečenici prvog stavka, opće je prirode i izriče načelo mirnog uživanja vlasništva; drugo pravilo, sadržano u drugoj rečenici prvog stavka, pokriva oduzimanje prava vlasništva i podvrgava ga određenim uvjetima; treće pravilo, izraženo u drugom stavku, priznaje državama ugovornicama pravo da uredi upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom. (par. 36.)

U ovom predmetu, zahvat u pravo uživanja vlasništva podnositelja odnosi se na stalni propust isplate naknade, a ne na samu mjeru izvlaštenja ... Zbog toga, zahvat se ne može protumačiti kao uskraćivanje vlasništva, već treba biti ispitan pod prvom rečenicom čl. 1. st. 1. Protokola br. 1, koja postavlja načelo mirnog uživanja vlasništva pod općim uvjetima ... (par. 37.)

Sud stoga mora utvrditi je li uspostavljena pravična ravnoteža između zahtjeva općeg interesa zajednice i zahtjeva za zaštitom temeljnih prava pojedinca. U okolnostima koje se tiču ovog predmeta, Sud je pozvan odrediti je li vrijeme potrebno domaćim vlastima da odluče o iznosu i isplate naknadu podnositeljima, na koju imaju pravo, pore-

metilo tu ravnotežu i postavilo prevelik teret podnositeljima (pritužbe – nap. prev.). (par. 38.)

Vlada navodi da na pravo vlasništva podnositelja nije stavljen prevelik teret ... nadalje, nisu pretrpjeli stvarnu štetu ... podnositelji će na kraju dobiti veći iznos naknade nego što bi je dobili npr. prije 10 godina (par. 39.)

Podnositelji i dalje tvrde da nisu bili u mogućnosti ostvariti naknadu za svoje vlasništvo gotovo 30 godina. Također navode da je vrijednost njihove nekretnine danas jednaka njezinoj vrijednosti u vrijeme izvlaštenja. Međutim, trpjeli su pretjeranu štetu zbog toga što im nije isplaćena naknada koju su mogli u međuvremenu investirati. (par. 40.)

Sud ponavlja da države ugovornice imaju široku slobodu prosudbe da odrede što je u javnom interesu, osobito kad se radi o naknadi za nacionalizaciju ili izvlaštenje, budući da nacionalno zakonodavstvo ima široku diskreciju u provedbi socijalne i ekonomske politike. Međutim, ta sloboda prosudbe nije neograničena te je njezina primjena podvrgnuta nadzoru institucija Konvencije ... (par. 41.)

U ovom predmetu prošlo je 29 godina a da podnositeljima nije isplaćena bilo kakva naknada, od čega više od osam i pol godina potpada pod nadležnost Suda *ratione temporis*. (par. 42.)

Vlada navodi da je postupak bio izrazito složen jer su upravne vlasti morale utvrditi tržišnu vrijednost nekretnine koja je davno izvlaštena. Sud smatra da budući da su postojala jasna pravna pravila u domaćem pravu o izračunavanju naknade ..., argument Vlade nije posebno uvjerljiv, ima li se u vidu da je neaktivnost vlasti uzrokovala tako dugi protok vremena od izvlaštenja do procjene nekretnine. (par. 43.)

Vlada nadalje tvrdi da su domaće vlasti postupale bez neopravdanog odugovlačenja i da su donijele mnoge odluke. Podnositelji se nisu složili, ističući mnoga neuspješna vraćanja predmeta na ponovno odlučivanje prvostupanjskom tijelu. Sud primjećuje da su odugovlačenja postupka uglavnom rezultat sukcesivnih vraćanja predmeta na ponovno odlučivanje. Budući da se vraćanje predmeta na ponovno odlučivanje uglavnom nalaže kao rezultat pogrešaka koje su počinila niža tijela, Sud smatra da ponavljanje takvih naloga unutar jednog postupka pokazuje postojanje nedostatka u procesnom sustavu, kao što se vidi u ovom predmetu ... (par. 44.)

Zaključno, Vlada nije podnijela niti jedan uvjerljiv dokaz da bi opravdala propust domaćih vlasti da toliko godina odrede konačni iznos naknade. Ta činjenica rezultirala je povredom prava vlasništva podnositelja koja je, prema mišljenju Suda, bila takva da je na njih postavila pretjerani teret. (par. 45.)

U svjetlu svih okolnosti, Sud smatra da je prema tome došlo do kršenja čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. (par. 46.)

Navodno kršenje čl. 6. st. 1. Konvencije

Podnositelji su se nadalje žalili na pravičnost postupka ... Podnositelji su se također žalili na ukupno trajanje upravnog postupka. Pozivali su se na čl. 6. st. 1. Konvencije. (par. 47.)

A. Prihvatljivost

... Sud primjećuje da je postupak još uvijek u tijeku pred nadležnim upravnim vlastima. Slijedi da ova pritužba mora biti odbačena kao preuranjena u skladu s čl. 35. st. 1. i 4. Konvencije. (par. 48.)

Sud primjećuje da je pritužba u pogledu duljine postupka povezana s gore ispitanom pritužbom u pogledu povrede prava vlasništva i zbog toga također mora biti proglašena prihvatljivom. (par. 49.)

B. Meritum

Vodeći računa o svom pronalaženju povrede prava podnositelja na mirno uživanje vlasništva ... , Sud smatra da nije nužno ispitivati istu pritužbu u pogledu duljine postupka pod čl. 6. st. 1. Konvencije. (par. 50.)

3. Navodno kršenje čl. 13. Konvencije

Na kraju, podnositelji se žale na nepostojanje učinkovitog sredstva putem kojega bi ishodili konačnu odluku o dodjeli naknade. Pozivaju se na čl. 13. Konvencije koji glasi:

»Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.« (par. 51.)

A. Prihvatljivost

Sud primjećuje da je ta pritužba povezana s gore ispitanom pritužbom u pogledu povrede prava vlasništva i zbog toga mora također biti proglašena prihvatljivom. (par. 52.)

B. Meritum

Sud podsjeća da čl. 13. Konvencije jamči dostupnost pravnog sredstva za ostvarenje sadržaja prava i sloboda zajamčenih Konvencijom na nacionalnoj razini u bilo kojem obliku u kojem je osigurano u domaćem pravnom sustavu ... (par. 53.)

U svjetlu gornjih razmatranja ... Sud primjećuje da u vrijeme kad su podnositelji podnijeli pritužbu, domaće pravo nije osiguralo sredstvo koje bi im omogućilo da ishode odluku kojom bi bio određen iznos naknade. (par. 54.)

Iz svega rečenog, Sud smatra da je u ovom predmetu došlo do povrede čl. 13. Konvencije. (par. 55.)

4. Primjena čl. 41. Konvencije

Čl. 41. Konvencije predviđa:

»Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarne pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućuje samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.« (par. 56.)

Podnositelji su potraživali 458.8140 eura u pogledu imovinske štete i 100.000 eura neimovinske štete. Također su potraživali 9.600 eura na ime sudskih troškova. (par. 57.)

Vlada je osporavala ove zahtjeve. (par. 58.)

Prema okolnostima ovog predmeta, Sud smatra da nije sazrelo vrijeme za pitanje primjene čl. 41. U skladu s time, to pitanje bit će pridržano i naknadni postupak određen u svjetlu bilo kakve nagodbe između tužene države i podnositelja pritužbe (pravilo 75. st. 1. Sudskog poslovnika). (par. 59.)

ZBOG SVIH NAVEDENIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. proglašava pritužbe u pogledu odugovlačenja primanja naknade, duljine postupka i postojanja učinkovitog sredstva prihvatljivim, a ostatak pritužbe neprihvatljivim;

2. presuđuje da je došlo do povrede čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju;
3. presuđuje da je nepotrebno ispitivati pritužbu u pogledu duljine postupka prema čl. 6. Konvencije;
4. presuđuje da je došlo do povrede čl. 13. Konvencije;
5. presuđuje da pitanje primjene čl. 41. Konvencije nije spremno za odlučivanje i, prema tome,
  - a) pridržava to pitanje u cijelosti;
  - b) poziva Vladu i podnositelje da podnesu u roku od šest mjeseci svoja pismena očitovanja o tome i, osobito, obavijeste Sud o bilo kakvoj nagodbi koju bi postigli;
  - c) pridržava daljnji postupak i delegira predsjedniku Vijeća pravo na daljnje rješavanje, ako se pojavi potreba za to.

Preveli i priredili Frane Staničić* i Lana Ofak**

---

* Frane Staničić, asistent na Katedri za upravno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (asistant at the Chair of Administrative Law, Faculty of Law, Zagreb University, Croatia)

** Lana Ofak, asistentica na Katedri za upravno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (asistant at the Chair of Administrative Law, Faculty of Law, Zagreb University, Croatia)